

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Plzni rozhodl v senátě složeném z předsedy senátu JUDr. Zdeňka Pivoňky a soudců Mgr. Miroslavy Kašpírkové a Mgr. Alexandra Kryslu, v právní věci navrhovatele **RNDr. M.V.**, zastoupeného **Z.C.**, proti odpůrci **Policii ČR, Krajskému ředitelství policie Plzeňského kraje**, se sídlem Plzeň, Nádražní 2, o **námitkách žalobce proti rozpuštění shromáždění konaného ode dne 25.7.2011 nejpozději do dne 12.8.2011 v oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava**,

t a k t o:

- I. Shromáždění, konané ode dne 25.7.2011 nejpozději do dne 12.8.2011 v oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava, n e b y l o rozpuštěno v souladu se zákonem.**
- II. Návrh se v části, ve které se navrhovatel domáhal uložení zákazu odpůrci pokračovat v porušování navrhovatelova práva pokojně se shromažďovat, o d m í t á.**
- III. Žádný z účastníků n e m á právo na náhradu nákladů řízení.**

O d ů v o d n ě n í

Navrhovatel se námitkami domáhal, aby soud rozhodl, že shromáždění konané ode dne 25.7.2011 v Národním parku Šumava nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem, a uložení zákazu odpůrci pokračovat v porušování navrhovatelova práva pokojně se shromažďovat.

Navrhovatel v námitkách uvedl, že se dne 14.7.2011 dozvěděl o tom, že v oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava dochází k nelegálnímu kácení. Dne 15.7.2011

navrhovatel spolu se známými dorazili do této lokality a zjistili, že je zde opravdu vykáceno 97 stromů, a to aniž by k tomu bylo vydáno zákonem vyžadované povolení. Od tohoto dne vznikla spontánní blokáda. Nicméně až do 25.7.2011 nikdo nepřišel pokračovat v kácení, tudíž nedošlo k žádnému konfliktu. Mezitím žalobce podal na Policii ČR v Kašperských Horách podnět k zahájení šetření nelegální těžby v Národním parku Šumava, podnět několikrát doplňoval a byl také podat na služebně k tomuto podnětu vysvětlení. Od 25.7.2011 však začala nezákonná těžba pokračovat za přítomnosti Policie ČR, strážců Národního parku Šumava a dřevorubců. Policie ČR účastníky blokády za pomoci hmatů a chvatů vyváděla z prostoru těžby a hromadně je dopravovala na služebnu do Kašperských Hor. Blokáda pokračovala i následující dny a pokračuje dosud. Policie opětovně zasahuje proti účastníkům blokády. Naopak policie nijak nezasáhla vůči osobám, které se těžbou bez patřičných povolení v chráněné lokalitě dopouštěly protiprávního jednání, pravděpodobně trestného činu proti životnímu prostředí, ani vůči osobám, které tuto těžbu nařídily. Navrhovatel konstatoval, že smyslem blokády je snažit se zabránit poškozování chráněné přírodní lokality, upozornit na porušování zákona a na z hlediska ochrany přírody nesmyslnost postupu správy národního parku (dle názorů vědců je kácení v této lokalitě naprosto nesmyslné, nepovede k zastavení kůrovcové gradace, ale naopak k devastaci předmětné lokality) a vzbudit pozornost médií. V části námitek označené „Nezákonnost kácení“ navrhovatel uvedl, že lokalita Ptačí potok je v režimu zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny. Jakékoliv zásahy vyžadující intenzivní technologie - zejména prostředky a činnosti, jež mohou způsobit podstatné změny v biologické rozmanitosti, struktuře a funkci ekosystémů anebo nevratně poškozovat půdní povrch - jsou v nich zákonem zakázány. V případě nezbytnosti se mohou takové zásahy uskutečnit pouze po udělení výjimek orgánem ochrany přírody (§ 22 odst. 1 zákona č. 289/1995 Sb., zákon o lesích (dále jen „lesní zákon“). V daném případě by podmínkou kácení byla výjimka z užití intenzivních technologií, výjimka ze zásahů v území, kde žijí chránění živočichové, a rovněž posouzení dopadů na životní prostředí v oblasti Natura 2000. Na daném území se prokazatelně nachází řada zvláště chráněných druhů živočichů - datlík tříprstý (silně ohrožený), sýc rousný (silně ohrožený), kulíšek nejmenší (silně ohrožený) a tetřev hlušeč (kriticky ohrožený). V lokalitě Smrčina Česká inspekce životního prostředí zakázala rušivou činnost s ohledem na tetřeva až do 31.7.2011. V lokalitě Ptačí potok se však kácelo prokazatelně již od 12. do 14.7.2011 a potom od 25.7.2011 až dosud. Nutnost výjimek vyplývá z § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny i z usnesení Ministerstva životního prostředí ze dne 13.4.2011. Podmínkou k povolení kácení na území Natura 2000 (ptačí oblasti) je stanovisko orgánu ochrany přírody, že činnost nepředstavuje negativní vliv na předmět ochrany Natura 2000. Toto posuzování musí proběhnout na základě směrnice Rady Evropské unie 92/43/EHS, článek 6, odst. 3, o ochraně přírodních stanovišť, volně žijících živočichů a planě rostoucích rostlin. Vykácení velkého množství stromů nepochybně spadá mezi tyto plány a projekty, neboť se může negativně odrazit na chráněné oblasti. Žádná z uvedených výjimek ve správním řízení udělena nebyla, proto je použití intenzivních technologií (kácení, řezání, odkornování, dvacet dřevorubců na jedné lokalitě) v této oblasti protiprávní. Těmito technologiemi byla vytvořena a nadále se vytváří řada holin a při kácení se nejen likviduje zmlazení, ale ničí se populace kriticky ohroženého bradávka srdčitého. Mimoto se poškozují půdní povrch. V části námitek označené „Právní posouzení shromáždění“ navrhovatel uvedl, že účastí na blokádě žalobce využil svého základního politického práva se pokojně shromažďovat, neboť tím využíval v souladu s § 1 odst. 2 zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, svobody projevu spolu s dalšími osobami, a

to konkrétně vyjádřením nesouhlasu s nezákonným kácením v chráněné přírodní lokalitě. Dále touto účastí využil svého práva na odpor a občanskou neposlušnost zaručeného v čl. 23 Listiny základních práv a svobod, neboť z důvodu krajní nouze a nečinnosti státních orgánů neměl jinou možnost, jak se pokusit zabránit nezákonnému kácení a vzniku nenávratné újmy na přírodních hodnotách, které rovněž Listina základních práv a svobod chrání. Zásahem Policie ČR došlo k rozpuštění shromáždění tím, že byl proveden policejní zákrok směřující k rozpuštění shromáždění, a to odváděním účastníků shromáždění z místa shromáždění, aniž by však pro to byly splněny zákonné podmínky. Právo se shromažďovat je základní lidské právo chráněné Listinou základních práv a svobod, ale také Mezinárodním paktem o občanských a politických právech a evropskou Úmluvou o ochraně lidských práv a základních svobod. Toto politické právo může být omezeno pouze zákonem, jde-li o opatření nezbytná v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti nebo pro bezpečnost státu. Omezovat toto právo je tedy možné pouze ústavně konformním způsobem a v souladu s dalšími ústavně zaručenými principy. Navrhovatel konstatoval, že tyto principy nebyly respektovány. V první řadě není zřejmé, v čem mohla spočívat ona nezbytnost v demokratické společnosti a o jakou ochranu práv a svobod druhých či jakého veřejného zájmu se mohlo jednat vzhledem k zcela nenásilnému projevu účastníků akce a vzhledem ke skutečnosti, že ke kácení v chráněné lokalitě neexistuje platná výjimka a dochází v rozporu s názory expertů k jejímu poškozování, aniž by to bylo předem řádně odborně posouzeno a schváleno.

Odpůrce ve vyjádření k námitkám vznesl jednak procesní námitky, jednak se vyjádřil k věci samé. V rovině procesní odpůrce namítl nedostatek své pasivní legitimace a opožděnost námitek. Odpůrce v této souvislosti konstatoval, že Policie České republiky není právnickou osobou a zákon jí nepřiznává ani způsobilost být účastníkem řízení před soudem. Způsobilost mít práva a povinnosti, jakož i způsobilost být účastníkem řízení, má ve věcech týkajících se Policie České republiky stát, tj. Česká republika (viz. např. stanovisko pléna Nejvyššího soudu č. 2/1996, publikované ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek vydávané Nejvyšším soudem pod č. 11/1997). Podle ustanovení zákona č. 219/2000 Sb., o majetku České republiky a jejím vystupování v právních vztazích, jedná jménem státu příslušná organizační složka státu. K datu 1.1.2010 došlo na základě ustanovení zákona č. 273/2008 Sb., o Policii České republiky, a vyhlášky Ministerstva vnitra č. 407/2009 Sb., o stanovení názvů, sídel a územních obvodů krajských ředitelství Policie České republiky, ke vzniku organizační složky státu - Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje. Pokud tedy navrhovatel ve svém podání označil jako odpůrce Policii ČR, Krajské ředitelství PČR Plzeňského kraje, pak jako žalovanou označil subjekt, který nemá právní subjektivitu a nemůže být účastníkem řízení před soudem. Pokud jde o opožděnost námitek, odpůrce namítl, že podle ustanovení § 13 zákona o právu shromažďovacím může svolavatel nebo účastník shromáždění proti rozpuštění shromáždění podat do 15 dnů námitky u soudu. V zákoně o právu shromažďovacím stanovená lhůta 15 dnů představuje výjimku z jinak obecně stanovené 2 měsíční lhůty k podání žalob podle soudního řádu správního. Pokud svolavatel či účastník rozpuštěného shromáždění tuto lhůtu zmešká, správní soud se jeho návrhem na zahájení řízení (námitkami) nemůže pro opožděnost zabývat, protože by je měl s poukazem na ustanovení § 46 odst. 1 písm. b) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s.ř.s.“) obligatorně odmítnout. Zmeškání této lhůty totiž nemůže být správním soudem z žádného důvodu prominuto, jak je výslovně uvedeno v kogentním ustanovení § 72

odst. 4 s.ř.s. Pokud se navrhovatel domáhá vydání rozhodnutí, kterým by soud konstatoval, že shromáždění konané dne 25.7.2011 nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem, pak musel podat námitky nejpozději dne 9.8.2011. Pokud je podal až dne 12.8.2011, podal je opožděně.

K věci samé odpůrce uvedl, že v otázce legálnosti těžby se žádný z kompetentních orgánů nikdy nevyslovil v tom smyslu, že by tato těžba byla nelegální. Odpůrce poukázal na Protokol o kontrolním zjištění k případu č. 1110920 České inspekce životního prostředí, Oblastního inspektorátu České Budějovice ze dne 21.7.2011, ve kterém je konstatováno, že ČIŽP po provedení místního šetření nebude zahajovat řízení o omezení nebo zákazu činnosti v oblasti Ptačího potoka a že podle názoru ČIŽP není v tomto období a v této lokalitě nutná výjimka z ustanovení § 50 zákona o ochraně přírody a krajiny. Opakovaná tvrzení o údajné nelegálnosti těžby nejsou ničím víc, než subjektivním názorem navrhovatele. Ostatně i podání navrhovatele učiněné na Obvodní oddělení Policie ČR Kašperské Hory, týkající se podezření na nelegální těžbu v Národním parku Šumava, bylo policejním orgánem Oddělením hospodářské kriminality SKPV ÚO Klatovy ukončeno dne 29.7.2011, jelikož policejní orgán po shromáždění listinných materiálů souvisejících s věcí a po jejich vyhodnocení dospěl k závěru, že nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by opravňovaly k postupu dle § 158 odst. 3 trestního řádu, tedy k vydání Záznamu o zahájení přípravného trestního řízení. O této skutečnosti byl navrhovatel vyrozuměn. Odpůrce dále uvedl, že dnem 15.7.2011 začala probíhat blokáda aktivistů v Národním parku Šumava v oblasti Ptačího potoka. Podle e-mailového sdělení Ing. Antonína Schuberta, starosty obce Modrava, v jejímž katastrálním území blokáda probíhala, nebylo od data 14.7.2011 do 12.8.2011 žádným subjektem nahlášeno konání jakéhokoli shromáždění. S ohledem na toto sdělení se v daném případě nemohlo jednat o ohlášené shromáždění. O předmětné blokádě aktivistů je tedy možné uvažovat maximálně pouze jako o spontánním shromáždění. K povaze spontánního shromáždění odpůrce uvedl, že zákon o právu shromažďovacím reguluje rovněž tzv. spontánní shromáždění, tedy taková, která nebyla nikým svolána. Tento typ shromáždění není v českém právním řádu nikde definován a rovněž i judikatura se touto problematikou dosud blíže nezabývala. Proto je nepochybně zajímavý a přínosný výklad pojmu spontánní shromáždění, jenž byl učiněn Spolkovým ústavním soudem Německa v nálezu BVerfGE 69, 315 týkající se případu Brokdorf (1 BvR 233, 341/81). Tento soud vyložil pojem spontánní shromáždění jako shromáždění, které se vytvoří bez jakékoli přípravy k určitému okamžiku, tedy bez předchozího pořadatele (svolavatele) z momentálního okamžitého podnětu (komentář C.H.Beck). Z povahy spontánních shromáždění vyplývá, že se na ně mohou vztahovat pouze některá ustanovení zákona o shromažďování. Tato shromáždění musí sloužit k účelu spočívajícímu ve využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a názorů a k účasti na řešení veřejných a jiných společných záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek. Rozpustit takováto shromáždění je možno z důvodů a způsobem stanoveným zákonem. Odpůrce konstatoval, že byl dopisem Správy národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava ze dne 22.7.2011 požádán o zajištění pořádku a ochrany života a zdraví. Konkrétně Správa NP a CHKO Šumava požádala odpůrce o zajištění pořádku a ochrany života a zdraví v důsledku pohybu a pobytu osob bránících uskutečňování lesnických zásahů proti kalamitním škůdcům v lesích na území NP Šumava a k zajištění výkonu předběžného opatření Okresního soudu Klatovy ze dne 22.7.2001, sp. zn. 15 Nc 53/2011, kterým se ukládá Občanskému sdružení Hnutí DUHA - Přátelé země Česká republika, aby se zdrželo organizování pohybu, pobytu a jiné činnosti fyzických osob v lesích

na území NP Šumava, které by zabráňovaly zásahům proti kalamitním škůdcům. Na základě tohoto požadavku NP Šumava, po zmonitorování a vyhodnocení situace, vydal plk. JUDr. Jan Myslivec, vedoucí Územního odboru Klatovy, Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje, Opatření k provedení bezpečnostního opatření Policie ČR v oblasti Ptačího potoka. Na základě tohoto opatření byl v uvedené lokalitě posílen výkon služby Policie ČR, tj. nasazení příslušníci Policie ČR k zajištění veřejného pořádku a ochrany života a zdraví. Denně bylo do tohoto bezpečnostního opatření nasazeno přibližně 50 policistů. Jednalo se o policisty pořádkové služby, antikonfliktního týmu, policisty provádějící dokumentaci činnosti policie a policisty odboru cizinecké policie. Konkrétně dne 25.7.2011 bylo v předmětné lokalitě nasazeno 46 policistů. Úkolem policie nebylo zabývat se sporem o způsobu likvidace škůdce porostu mezi aktivisty a NP Šumava, ani zabránit projevům nesouhlasu s asanační těžbou, ale zajistit ochranu života a zdraví osob, sledovat dodržování zákonnosti a zasahovat proti osobám dopouštějícím se protiprávního jednání. Dne 25.7.2011 na žádost pracovníků NP Šumava začali policisté zasahovat proti osobám dopouštějícím se protiprávního jednání v předmětné lokalitě. Přestože je na celém území NP Šumava zakázáno táboření mimo vyhrazená místa, pořádání a organizování hromadných veřejných akcí mimo místa vyhrazená se souhlasem orgánu ochrany přírody a zakázán vstup mimo značené stezky, aktivisté zde vstupovali do lesa a na jednotlivá stanoviště, kde se prováděla asanační těžba, manipulace nebo doprava dřeva i přesto, že tyto prostory byly řádně označeny páskou a cedulemi s nápisy „Zákaz vstupu“. V těchto prostorech se účastníci blokády zdržovali neoprávněně a bránili tak v práci těžářům, a to i přes výzvy zaměstnanců NP Šumava a příslušníků Policie ČR, aby vyznačený prostor opustili. Tímto jednáním se účastníci blokády dopouštěli přestupku dle ustanovení § 53 odst. 1 písm. i) lesního zákona. K zákrokům proti jednotlivcům dopouštějícím se přestupků docházelo teprve po marné výzvě pracovníků NP Šumava, následné neúspěšné intervenci policejního antikonfliktního týmu a po další marné výzvě příslušníků Policie ČR. Tyto výzvy byly směřovány k dobrovolnému opuštění určeného prostoru, kde probíhala asanační těžba. Činnost policie nebyla směřována k potlačení práv jednotlivců, ale k eliminaci jejich protiprávního jednání. Taktika účastníků blokády se postupně měnila; od počátečního vnikání do těžebního prostoru, přes poutání ke stromům řetězy, kovovými trubkami nebo řemeny s karabinami, po uvazování se v korunách stromů za využití sedacích postrojů, lan a dalšího lezeckého vybavení a blokády přístupové cesty. Odpůrce dále uvedl, že se v žádném případě ze strany Policie ČR nemohlo jednat ani nejednalo o rozpuštění, či rozpouštění jakéhokoli shromáždění, ale pouze o zákroky vůči jednotlivým osobám, které se dopouštěly protiprávního jednání. Protiprávní jednání konkrétních osob pak dále řešilo Obvodní oddělení Policie ČR Kašperské Hory, které veškeré písemnosti z data 25.7.2011 evidovalo pod jedním číslem jednací (č.j. KRPP-62251-27/PŘ-2011-030413). Předmětný spisový materiál byl dne 3.8.2011 ukončen tím, že Městskému úřadu v Sušici bylo předáno oznámení přestupku na uvedené osoby. K zajištění objektivitu postupu Policie ČR byli na místě přítomni též pracovníci Inspekce Policie ČR a Odboru vnitřní kontroly Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje. Na organizaci činnosti nasazených policistů se metodicky podíleli též pracovníci Policejního prezidia. Jelikož se v lokalitě pohybovaly i osoby s dětmi a mladiství, byli na místě i pracovníci orgánu sociálně právní ochrany dětí. Na místě byl též přítomen pracovník Oblastního inspektorátu bezpečnosti práce. Dne 2.8.2011 byl v souladu s ustanovením § 2 zákona č. 273/2008 Sb. a Závazného pokynu Policejního prezidenta č. 10/2009, o zajišťování vnitřního pořádku a bezpečnosti, vydán Rozkaz ředitele Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje č. 118/2011, k provedení

bezpečnostního opatření. Celé bezpečnostní opatření pak bylo ukončeno dne 12.8.2011. V případě blokády se jednalo o profesionálně organizovanou činnost zúčastněných aktivistů. S tímto názorem žalované ostatně koresponduje i článek A.V., který vyšel dne 5.8.2011 v MF Dnes pod názvem: „Šumava: policie bije lidi, Duha obešla zákaz“. Autor v tomto článku mimo jiné uvádí: „Protest zahájilo Hnutí Duha. Klatovský soud mu však organizování blokády zakázal. Aktivisté z Duhy rozhodnutí soudu obešli tím, že akci prohlásili za spontánní občanský protest. Blokáda je nicméně dál velmi dobře organizována. Aktivisté každý večer domlouvají postup na tajných poradách, pomáhají jim právníci spolupracující s Duhou“. V dalším článku z téhož dne, který taktéž uveřejnila MF Dnes a který se jmenoval „Boj o brouka: den v kůži blokádníka“ pak autor popisuje, jakým způsobem se účastníci blokády domlouvali na konkrétních postupech při blokádě. Odpůrce k tomu uvedl, že na předmětnou blokádu aktivistů nelze v žádném případě pohlížet ani jako na spontánní shromáždění podle zákona o právu shromažďovacím. Ostatně i sami účastníci blokády opakovaně nejen na místě blokády, ale i v médiích deklarovali, že se nejedná o společný protest, akci či shromáždění, ale pouze o protest jednotlivců.

V doplnění námitek navrhovatel v části označené „Upřesnění k nelegálnosti těžby dřeva prováděné v lokalitě Ptačí potok“, uvedl, že argumentem uváděným Správou NP Šumava k odůvodnění zákonnosti těžby v lokalitě Ptačí potok je naplňování povinností vyplývajících pro vlastníka lesa z § 32 odst. 1 lesního zákona v souvislosti s výskytem lýkožrouta smrkového (kůrovce). Na území národních parků se nicméně vztahuje § 22 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny, podle nějž ustanovení o zásazích proti škůdcům a o případech mimořádných okolností a nepředvídaných škod lze použít jen se souhlasem a v rozsahu stanoveném orgánem ochrany přírody. Mezi tato ustanovení § 32 odst. 1 lesního zákona nepochybně patří. Souhlas podle § 22 zákona o ochraně přírody a krajiny k provedení zásahu v lokalitě Ptačí potok však nebyl vydán. Klíčovou roli zde hraje rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 5.3.2007, č.j. 18517/ENV/06-972/620/06, které prvním výrokem nahradilo část výroku rozhodnutí Správy NP a CHKO Šumava č.j. 51-Vi/1078/98 v následujícím znění: „Podle § 22 odst. 1 se uděluje souhlas k použití ustanovení § 32 odst. 6, 9 a 10 zákona o lesích v rozsahu vyhlášky č. 101/1996 Sb., s výjimkou § 4 této vyhlášky, pro část území II. zóny ochrany přírody NP Šumava, vymezené porostními skupinami uvedenými v příloze č. 1, která je nedílnou součástí tohoto rozhodnutí, orientačně a graficky vyznačené v příloze č. 3 tohoto rozhodnutí modrou barvou a přesně vymezené na obrysové porostní mapě, které je součástí spisu, a je rovněž uložena na Správě (dále jen režim A), k zásahům proti hmyzím škůdcům (kůrovcům a klikorohu borovému) a k zásahům v případech vzniku mimořádných okolností a nepředvídaných škod (např. větrné a sněhové kalamity, přemnožení hmyzích škůdců) s těmito podmínkami: ... Platnost tohoto výroku je omezena do 31. 12. 2007“. Oblast, kde se konalo shromáždění ve formě blokády se nachází jižně od cesty značené červenou turistickou značkou, která vede mezi bývalou Černohorskou nádrží a rozcestím Modravský potok - most. Podle přílohy ke zmíněnému rozhodnutí Ministerstva životního prostředí se tato lokalita nachází v režimu A, kde nebyl vydán souhlas k používání § 32 odst. 1, 2 a 3 a § 33 odst. 1 lesního zákona, přičemž jak z tohoto rozhodnutí vyplývá, od 1.1.2008 zde není udělen souhlas ani pro používání § 32 odst. 6, 9 a 10 téhož zákona (podobně i v případě ustanovení vyhlášky č. 101/1996 Sb.). Vlastník tedy nemá povinnost s ohledem na absenci souhlasu podle § 22 zákona o ochraně přírody a krajiny provádět zde opatření proti kůrovci. Navrhovatel konstatoval, že je třeba zdůraznit, že cílem

rozhodnutí Ministerstva životního prostředí ze dne 5.3.2007, jak vyplývá i z jeho odůvodnění, bylo změnit rozhodnutí Správy NP a CHKO Šumava takovým způsobem, aby se zamezilo široké aplikaci ustanovení lesního zákona, která v praxi představovala ohrožení či poškozování předmětů ochrany přírody na území NP Šumava. Od 25.7.2011 docházelo v lokalitě Ptačí potok na ÚP Modrava ve druhé zóně ochrany přírody NP Šumava a v okolí první zóny ochrany přírody č. 61 k provádění těžeb, které vedly k vykácení 32 ha lesa, bylo tak na tomto místě zničeno více než 10 % území cenných podmáčených smrčín, což vyplývá z provedených měření. Odborníci navíc analýzou poražených stromů zjistili, že na některých místech byla zhruba pětina z nich zcela zdravá. Představitelé správy NP přitom připouštějí, že až polovina pokácených stromů bude z lesa odvezena a následně zobchodována. Ukázalo se tak, že skutečný účel masivního kácení v této lokalitě byl zcela jiný, než deklarovaný boj proti kůrovci. Uvedený zásah tím způsobil podstatnou změnu ve struktuře a funkci ekosystému či v biologické rozmanitosti. I v případě, že by byla asanovaná hmota ponechána k zetlení, což nebyla, byly by výsledkem započatých zásahů plochy s nahromaděnými odkorněnými kmeny (dřevosklad) a případně rozptýlené nastojato oloupané stromy (májky). Tato oblast zároveň patří k místům s výskytem zvláště chráněných druhů živočichů jako je např. tetřev hlušec (*Tetrao urogallus*), datlík tříprstý (*Picoides tridactylus*), kulíšek nejmenší (*Glaucidium asserinum*), sýc rousný (*Aegolius funereus*), či kos horský (*Turdus torquatus*). Některé z těchto druhů požívají ochrany též podle Směrnice Evropského parlamentu a Rady č. 2009/147/ES ze dne 30.11.2009, o ochraně volně žijících ptáků. Především pro kriticky ohroženého tetřeva hlušce představoval uvedený zásah zejména v této době, kdy dochází k vyvádění jeho mláďat, významné rušení. Provedení nevratného zásahu v podobě vykácení několika tisíc stromů mění kvalitu biotopu uvedených druhů, respektive povede k jeho vážnému poškození až úplnému zničení na dané lokalitě. Proto není možné začít v tomto cenném území kácet bez výjimek ze základních ochranných podmínek národního parku (především § 16 odst. 1 písm. a) podle § 43 odst. 3 a případně též výjimky ze zákazu u zvláště chráněných druhů podle § 56 zákona o ochraně přírody a krajiny a dodržení postupu podle §§ 45g, 45h a 45i téhož zákona, který je předpokladem pro vydání výše uvedených výjimek). Jedná se zejména o stanovisko orgánu ochrany přírody, zda tento konkrétní záměr nemá významný negativní vliv na předměty ochrany evropsky významné lokality nebo ptačí oblasti podle § 45i zákona o ochraně přírody a krajiny. Na uvedenou činnost je nutné pohlížet jako na plán či projekt ve smyslu čl. 6 odst. 3 směrnice 92/43/EHS. Proto je podmínkou k případnému udělení výjimky podle zákona o ochraně přírody a krajiny stanovisko orgánu ochrany přírody, že činnost nepředstavuje negativní vliv na předměty ochrany evropsky významné lokality či ptačí oblasti. Protože u takového zásahu vzhledem k jeho rozsahu, intenzitě, zvoleným prostředkům (značný hluk), časovému období, konkrétní lokalitě atd. negativní vliv na předměty ochrany a priori nelze vyloučit, bude nutné postupovat v souladu s § 45i odst. 2 zákona o ochraně přírody a krajiny, který mimo jiné ukládá povinnost provést posouzení postupem podle zákona č. 100/2001 Sb., o posuzování vlivů na životní prostředí. Na dodržení popsaného postupu - získání výjimek podle zákona o ochraně přírody a krajiny a dodržení postupu určeného k ochraně evropsky významné lokality a ptačí oblasti - byla Správa NP a CHKO Šumava upozorněna usnesením Ministerstva životního prostředí ze dne 13.4.2011, č.j. 25240/ENV/11, 427/640/11 a rovněž tiskovou zprávou Hnutí Duha s textem dopisu jejímu řediteli z 26.4.2011 a dopisem ze 14.6.2011. Uvedené usnesení ministerstva postoupilo žádost Správy NP a CHKO věcně příslušnému orgánu ochrany přírody. Tato žádost byla podle informací navrhovatele krátce poté vzata zpět. Navrhovateli není známo, že by v současné

době byla některá z potřebných výjimek vydána. Podobně i sdělení č. 9 publikované v dubnovém Věstníku MŽP upozorňuje, že i při vydaných souhlasech podle § 22 zákona o ochraně přírody a krajiny je nutné dodržovat základní ochranné podmínky národních parků a pro případné činnosti, které by s nimi mohly být v rozporu, získat výjimku podle § 43 zákona o ochraně přírody a krajiny. Dalším uváděným důvodem těžby ve zmíněné lokalitě je tvrzení, že dochází k bezprostřednímu ohrožení lesů ve vlastnictví Města Kašperské Hory, které mají být údajně vzdáleny pouze 1 km od místa, kde bylo bráněno těžbám blokadou. Tato lokalita se ovšem nachází jižně od cesty značené červenou turistickou značkou, která vede mezi bývalou Černohorskou nádrží a rozcestím Modravský potok - most. Místo, kde došlo k blokadě těžby, je od nejbližšího lesa ve vlastnictví města Kašperské Hory odděleno minimálně cca 2,5 km širokým pásmem, kde se nacházejí lesy ve vlastnictví státu a kde blokáda neprobíhala. Je tedy vysoce nepravděpodobné, že by mohlo docházet k bezprostřednímu ohrožení lesů Kašperských Hor, pokud nebude těžební zásah v oblasti Ptačího potoka proveden. Navíc blíže se k těmto lesům nachází např. I. zóna ochrany přírody Černohorský močál, kde se i podle stanoviska ministra životního prostředí nemají protikůrovcová opatření konat a kde se bezzásahový režim i skutečně dodržuje. Skutečnost, že na takovou vzdálenost je přelet kůrovce v množství ohrožujícím lesní majetky vysoce nepravděpodobný a že je možné případně aktivními protikůrovcovými opatřeními v mnohem užším pásmu toto riziko eliminovat, potvrzují příklady dobré praxe ze zahraničních národních parků, ale např. také judikatura nejvyšších soudů ve Svobodném státu Bavorsko. Pásmo Národního parku Bavorský les s aktivními zásahy proti kůrovci široké 500 m k ochraně soukromých lesů mimo národní park při současných technických možnostech za dostatečné označil Bavorský správní soudní dvůr. V konkrétním případě šlo o lesy ležící v enklávě ze všech stran obklopené národním parkem. Blíže BAYERISCHER VERWALTUNGSGERICHTSHOF. Urteil vom 15. September 1999 9 N 97.2686. Publikováno v Natur und Recht. 2000, roč. 22, č. 5, s. 278-284. K podobným závěrům došel Bavorský ústavní soudní dvůr v době, kdy se zásahy proti kůrovci provádějí při okraji NP Bavorský les nejčastěji v šířce 500-1000 m. BAYERISCHER VERFASSUNGSGERICHTSHOF. Entscheidung vom 4. März 2009 Az. Vf. 11-VII-0. Je třeba nicméně zdůraznit, že lesy města Kašperské Hory jsou stále součástí národního parku, tudíž i ony spadají pod právní režim ochrany zvláště chráněných území podle zákona o ochraně přírody a krajiny.

V reakci na doplnění námitek odpůrce uvedl, že se navrhovatel v doplnění námitek v podstatě pouze zabývá otázkou legálnosti či nelegálnosti prováděné těžby v lokalitě Ptačího potoka. Odpůrce konstatoval, že je přesvědčen, že tato otázka není předmětem sporu, jelikož tím je pouze otázka zákonnosti zákroku policistů vůči jednotlivým účastníkům blokády. Vůči účastníkům blokády bylo ze strany příslušníků Policie ČR zasahováno z důvodu, že se dopouštěli přestupku dle ustanovení § 53 odst. 1 písm. i) lesního zákona. K zákrokům proti jednotlivcům dopouštějícím se přestupků (tj. jejich vyvádění a vynášení z označeného prostoru) docházelo teprve po marné výzvě pracovníků NP Šumava, následné neúspěšné intervenci policejního antikonfliktního týmu a po další marné výzvě příslušníků Policie ČR, tedy po neuposlechnutí výzvy policisty. Pokud by na tyto zákroky policistů bylo pohlíženo jako na rozpuštění shromáždění, je nezbytné námitky odmítnout pro jejich opožděnost.

Při jednání účastníci setrvali na svých dosavadních tvrzeních.

Navrhovatel k námitce odpůrce o nedostatku jeho pasivní legitimace při jednání uvedl, že způsobilost určité složky státu figurovat v majetkových vztazích je odlišná od její způsobilosti nezákonně zasahovat do práv občanů. Navrhovatel v této souvislosti odkázal na rozsudek Krajského soudu v Brně ze dne 22.6.2011, sp.zn. 30 Ca 82/2009, ve kterém byla jako žalovaná strana označeno Krajské ředitelství policie Jihomoravského kraje, přestože žaloba byla podána jako tzv. námitky proti rozpuštění shromáždění a nebylo uvedeno, proti komu žaloba směřovala. To, zda vyslovil či nevyslovil některý z kompetentních orgánů, že těžba byla nelegální, není podstatné. To je otázkou, kterou by měl vyřešit tento soud jako tzv. předběžnou otázku. Vyžadovat k tomu, aby bylo možné protestovat proti zjevné nezákonnosti (resp. protiústavnosti) jako nutnou podmínku předchozí vyslovení této nezákonnosti ze strany kompetentních orgánů, je v podstatě nonsense. Pokud by tuto nezákonnost řádně řešily státní orgány, pak by nevznikla nutnost občanské angažovanosti v této věci. Naopak jen v případě, kdy státní orgány zjevnou nezákonnost přehlíží a neřeší, cítí část občanů nutnost zakročit ve veřejném zájmu z důvodu ochrany zákonem chráněných hodnot. Občané nemohou nijak přímo ovlivnit to, zda konkrétní úředníci budou postupovat na základě zákona nebo zda se nechají ovlivnit, ať už politickým tlakem, svými obavami či poskytnutím nějaké výhody či odměny. Jediné, co občané mohou v podobné situaci udělat, je využít svých politických práv zaručených Listinou základních práv a svobod. Pokud odpůrce tvrdí, že Česká inspekce životního prostředí vyjádřila názor, že ke kácení v oblasti Ptačího potoka nebyla nutná výjimka z § 50 zákona o ochraně přírody a krajiny, pak navrhovatel namítá, že tento právní názor není nijak rozumně odůvodněn a kromě toho to není jediná výjimka, která pro kácení byla potřeba. Navrhovatel dále doplnil, že ve skutečnosti odpůrce vůbec nechránil životy a zdraví osob, neboť na místě docházelo ke kácení za přítomnosti nejen demonstrantů, ale i policistů, tudíž odpůrce naopak během svého nekompetentního zásahu sám ohrožoval životy a zdraví osob. Kromě toho odpůrce též ohrožoval demonstranty na zdraví svými postupy. Pokud docházelo k ohrožování životů a zdraví osob, tak měla policie primárně zasáhnout proti původci tohoto ohrožení, což rozhodně nebyli aktivisté, ale těžaři a sami policisté. Pokud by například probíhalo shromáždění ve městě a někdo by začal najíždět do účastníků autem, také se předpokládá, že policie zasáhne primárně vůči tomuto řidiči a ne vůči shromáždění, které rozpustí. Jen v případě nutnosti krajní nouze a nedostatku času si lze představit zásah vůči účastníkům a nikoliv vůči útočníkům. O takovou situaci však v projednávaném případě nešlo, kdy bylo dostatek času vyzvat těžaře k zastavení ohrožujícího kácení. Dalším důvodem k zásahu bylo umožnění lesnických zásahů, údajně proti kalamitním škůdcům. Není zřejmé, z čeho odpůrce vychází, když tvrdí, že lesnické zásahy byly odůvodněny kalamitou škůdců a nikoliv například zpeněžením vytěženého dřeva a snadnou umožnit ekonomické aktivity v oblasti. Skutkový stav je jiný. Podle nezávislých odborníků se nejednalo o žádnou kalamitu, ale o běžný a předvídatelný přírodní stav, který v žádném případě neodůvodňoval plošné kácení, neboť to ani není způsobilé kalamitu vyřešit (tedy pokud nemáme na mysli řešení ve smyslu vyléčení bolesti nohy její amputací - řečeno v nadsázce nepřiliš vzdálené od těžařské reality). A i kdyby bylo kácení řešením, pak stejně musely být vydány patřičné výjimky na základě platných vnitrostátních předpisů i předpisů EU, a to se jednoznačně nestalo. Z vyjádření odpůrce je zřejmé, že policejní zásah byl odůvodněn pouze požadavkem NP Šumava a jejího ředitele - osobou na jednu stranu zcela bez potřebného vzdělání pro vedení národního parku, ale za to jmenovaného za podezřelých okolností svými politickými kolegy. Odpůrce tedy sám přiznává, že nijak nezkoumal, zda je

kácení v souladu se zákonem a zda byly uděleny všechny potřebné výjimky. Odpůrce se spokojil s tvrzením správců parku, že je vše legální. Tato pro právní stát zcela absurdní situace se dá ilustrativně plně srovnat se situací, kdy by vlastník bytu z něj vyhazoval nájemníka, který by ale tvrdil, že jde o jednání v rozporu se zákonem, neboť má platnou nájemní smlouvu, kterou dodržuje a neexistuje žádné soudní rozhodnutí o jeho vystěhování. Přesto by policie bez jakéhokoli zkoumání situace z hlediska práva přispěchala vlastníkovu bytu na jeho požádání na pomoc, uvěřila mu, že vyklizení bytu probíhá údajně v souladu se zákonem a zajistila by policejní komando, které by provedlo násilné vystěhování a následné bránění nájemníkovi ve vstupu do bytu. Vůbec by se však nezabývala otázkou kolidujícího základního práva na nedotknutelnost obydlí a domovní svobodu. Navrhovatel dále uvedl, že aktivisté svým pobytem na předmětném území vykonávali své právo na svobodu projevu, právo pokojně se shromažďovat a též právo na odpor. Pokud odpůrce tvrdí, že zde pobývali neoprávněně a bránili v práci těžářům, a zároveň tvrdí, že nepřezkoumával legálnost práce těžářů, pak je zřejmé, že si vůbec neprověřil, zda na místo údajné ochrany veřejného pořádku spíše neposkytuje ochranu nezákonnému jednání. Není zřejmé, na základě čeho si je odpůrce jistý, že se aktivisté dopouštěli přestupku, když (pokud bude navrhovatel parafrázovat odpůrce) žádný z kompetentních orgánů se nikdy nevyslovil v tom smyslu, že by jednání aktivistů bylo nelegální. Naopak podle judikatury Nejvyššího správního soudu (např. rozsudek ze dne 14.12.2009, sp. zn. 5 As 104/2008) musí být naplněna nejen formální stránka přestupku, ale též jeho materiální stránka - tedy jednání musí ohrožovat zájem společnosti. Pokud není naplněna materiální stránka, nejedná se vůbec o přestupek. A právě o takovou situaci v případě aktivistů na Šumavě šlo. Zdánlivě se dopustili přestupku, ale ve skutečnosti jejich jednání nejenže neohrožovalo žádný zájem společnosti, ale naopak bylo nepochybně ve veřejném zájmu ochrany zákonem chráněných přírodních hodnot. Z uvedeného je zřejmé, že policie v žádném případě nebyla nestranná, ale naopak byla též zpolitizovaná stejně jako politické vedení národního parku, jejímž zájmem není odborná ochrana přírody, ale ekonomické zájmy. Jak jinak si vysvětlit, že odpůrce používá zcela jiné metody výkladu práva podle toho, jak se mu to zrovna hodí? Na jednu stranu tvrdí, že kácení nebylo nezákonné, jelikož se tak nevyslovil žádný kompetentní orgán, ale na druhou stranu tvrdí, že jednání aktivistů bylo nezákonné, přestože se tak nevyslovil žádný kompetentní orgán? Navrhovatel dále odkazem na judikaturu Evropského soudu pro lidská práva vyjádřil nesouhlas s tím, že objektivita zásahu policie byla sledována ze strany nezávislých orgánů. Navrhovatel dále konstatoval, že pro projednávaný případ vůbec není podstatné, do jaké míry byla blokáda organizovaná a do jaké míry spontánní, ani co si mysleli někteří účastníci shromáždění. U všech protestů, ať již organizovaných, spontánních, oznámených či neoznámených, platí, že se na ně vztahuje zákon o právu shromažďovacím, pokud naplňuje znaky shromáždění podle tohoto zákona. Jak odpůrce správně uvádí, tak neoznámení shromáždění samo o sobě není důvodem k jeho rozpuštění. Stejně tak důvodem není to, zda bylo více či méně spontánní nebo organizované. Rozhodující nejsou ani vyjádření některých účastníků o tom, zda se domnívají, že jde o akci jednotlivců či akci společnou, protože ta mohla být motivována strachem z postihu z důvodu neoznámení shromáždění. Rozhodující je to, zda určitá akce naplňuje znaky shromáždění podle zákona. A to v tomto případě jednoznačně naplňovala - šlo o shromáždění osob za účelem svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod a k účasti na řešení veřejných a jiných společenských záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek. K námitce odpůrce o opožděnosti námitek navrhovatel uvedl, že námítka nesměřovala jen proti rozpuštění shromáždění dne 25.7.2011, ale též ve dnech (či týdnech) následujících, kdy

opakovaně docházelo k rozpuštění shromáždění. Námitky nebyly podány dne 12.8.2011, toho dne možná byly doručeny, ve skutečnosti byly podány o několik dní dříve.

Odpůrce při jednání doplnil, že neuposlechnutím výzvy ze strany příslušníků Policie ČR se aktivisté dopustili přestupku podle § 47 odst. 1 písm. a) zákona č. 200/1990 Sb., o přestupcích. Odpůrce konstatoval, že opětovně zdůrazňuje, že se v žádném případě ze strany Policie ČR nejednalo o rozpuštění či rozpouštění jakéhokoliv shromáždění, ale pouze o zákroky vůči konkrétním osobám, které se dopouštěly protiprávního jednání. Odpůrce uvedl, že v souvislosti s jednáním účastníků blokády, tj. neuposlechnutí výzvy příslušníků Policie ČR, odkazuje na rozsudek Nejvyššího správního soudu ze září 2011, jehož sp. zn. odpůrce v současné době ještě nezná. V rozsudku Nejvyšší správní soud zcela jasně uvedl, že každý občan je povinen uposlechnout výzvu policisty, a to bez ohledu na skutečnost, zda je přesvědčen o její oprávněnosti či nikoliv. Každý občan je tedy povinen uposlechnout výzvy příslušníka Policie ČR a teprve následně v případě jeho nesouhlasu s touto výzvou může ve věci činit další kroky.

I.

K procesním námitkám odpůrce.

A.

K námitce nedostatku pasivní legitimace.

Podle § 13 zákona o právu shromažďovacím může proti rozpuštění shromáždění svolavatel nebo účastník shromáždění do 15 dnů podat námitky u soudu. Soud rozhodne, zda shromáždění bylo nebo nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem. Pro řízení se jinak přiměřeně použijí ustanovení soudního řádu správního. V poznámce pod čarou připojené k větě třetí citovaného ustanovení bylo odkázáno na ustanovení § 65 až 78 s.ř.s.

Z ustanovení § 13 věta třetí zákona o právu shromažďovacím vyplývá, že se v řízení o námitkách proti rozpuštění shromáždění přiměřeně postupuje podle soudního řádu správního. V soudním řízení správním soudy poskytují ochranu veřejným subjektivním právům fyzických i právnických osob způsobem stanoveným tímto zákonem a za podmínek stanovených tímto nebo zvláštním zákonem a rozhodují v dalších věcech, v nichž tak stanoví tento zákon (§ 2 s.ř.s.).

Nejde-li o některý ze speciálních typů řízení (§ 4 odst. 1 písm. d), § 4 odst. 2 s.ř.s.), je ochrana veřejným subjektivním právům v zásadě poskytována v jednom ze tří základních typů řízení. V řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, řízení o žalobě proti nečinnosti správního orgánu nebo v řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu správního orgánu.

V poznámce pod čarou je odkazováno na řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu. Soud zcela sdílí názor Ústavního soudu o nezávažnosti poznámek pod čarou. Ústavní soud tento názor vyslovil například v nálezu ze dne 2.2.2002, sp.zn. I. ÚS 22/99 (dostupný na <http://nalus.usoud.cz>), kde uvedl, že „se ve své ustálené judikatuře řídí důsledně pravidlem, že to, co je uvedeno v poznámce pod čarou, nemá závaznou povahu a není pravidlem chování

subjektů uvedených “nahore nad čarou“ ve vlastním textu právního předpisu (viz nálezy ve Sbírce nálezů a usnesení ÚS ČR, sv. 1, č. 25, sv. 4, č. 83, sv. 6 č. 105 - 109). Posláním poznámek pod čarou či vysvětlivek je pouhé zlepšení přehlednosti a orientace v právním předpisu formou legislativní pomůcky, která z povahy věci nemůže stanovit závazná pravidla chování nebo pravidla pro interpretaci daného ustanovení. Taková pravidla musí právní předpis buď uvést přímo nebo odkázat na jiný zřetelný právní předpis či pravidlo chování vyjádřené jinou formou (např. mezinárodní smlouva apod.). Obecné ustanovení v zákoně a jeho omezení až ve vysvětlivce pod čarou neodpovídá uznávaným principům právního státu v demokratických systémech“.

Ač zákon o právu shromažďovacím v poznámce pod čarou odkazuje na řízení o žalobě proti rozhodnutí správního orgánu, má soud za to, že nejbližším typem řízení k řízení o námitkách podle § 13 téhož zákona je řízení o žalobě proti nezákonnému zásahu správního orgánu. Má při tom především za to, že akt rozpuštění shromáždění je více než rozhodnutím v jeho klasickém slova smyslu faktickým úkonem správního orgánu.

Bez ohledu na tuto polemiku je však nutné si uvědomit, že společným jmenovatelem obou typů řízení je, že na straně žalované stojí správní orgán. Podle § 69 s.ř.s. je žalovaným správní orgán, který rozhodl v posledním stupni, nebo správní orgán, na který jeho působnost přešla. Podle § 83 s.ř.s. je žalovaným správní orgán, který podle žalobního tvrzení provedl zásah; jde-li o zásah ozbrojených sil, veřejného ozbrojeného sboru, ozbrojeného bezpečnostního sboru nebo jiného obdobného sboru, který není správním orgánem, anebo příslušníka takového sboru, je žalovaným správní orgán, který takový sbor řídí nebo jemuž je takový sbor podřízen, a u obecní policie obec.

V souladu s ustanovením § 4 odst. 1 písm. a) s.ř.s. je správním orgánem orgán moci výkonné, orgán územního samosprávného celku, jakož i fyzická nebo právnická osoba nebo jiný orgán, pokud jim bylo svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy.

Z ustanovení § 6 zákona o Policii České republiky vyplývá, že Policii tvoří útvary, jimiž jsou policejní prezidium, útvary policie s celostátní působností, krajská ředitelství policie a útvary zřízené v rámci krajského ředitelství. Útvary policie zřízené v rámci působnosti krajského ředitelství jsou vnitřními organizačními jednotkami krajského ředitelství (§ 8 odst. 1 věta třetí téhož zákona).

Oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava se nachází na území Plzeňského kraje, tj. v územní působnosti Krajského ředitelství policie Plzeňského kraje. Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje, jako nejnižší samostatný útvar policie, je orgánem moci výkonné, kterému bylo v jeho územní působnosti svěřeno rozhodování o právech a povinnostech fyzických a právnických osob v oblasti veřejné správy. V nejobecnější rovině se tak stalo ustanovením § 2 zákona o Policii České republiky, podle kterého policie slouží veřejnosti. Jejím úkolem je chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu.

Označil-li tedy navrhovatel jako odpůrce „Policii ČR – Krajské ředitelství PČR Plzeňského kraje“, označil správní orgán, který je v soudním řízení správním způsobilým stát na straně odpůrce. Dlužno dodat, že odpůrce nenamítal, že by navrhovatelem tvrzený zásah namísto odpůrce provedl jiný samostatný útvar policie.

B.

K námitce opožděnosti námitek.

Mezi účastníky řízení bylo nespornou skutečností, že odpůrce započal se zásahem proti aktivistům v oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava dne 25.7.2011. Tento zásah pokračoval až do 12.8.2011, jak vyplývá ze Závěrečné zprávy o přijatých policejních opatřeních v souvislosti s bezpečnostním opatřením „MODRAVA“ v Národním parku a chráněné krajinné oblasti Šumava“ ze dne 18.8.2011 vyhotovené Policií České republiky, Krajským ředitelstvím policie Plzeňského kraje, Odborem pořádkové policie (dále jen „závěrečná zpráva policie“). Ze stejné listiny vyplývá, že dne 3.8.2011 bylo do zásahu zapojeno nejvíce policistů.

Z § 13 věty první zákona o právu shromažďovacím vyplývá, že námitky je možné u soudu podat nejpozději do 15 dnů ode dne rozpuštění shromáždění. Zákona nestanoví, že je nezbytné námitky podat do 15 dnů ode dne, kdy bylo započato s rozpouštěním shromáždění.

Odpůrce jednotlivými dílčími zásahy proti aktivistům v oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava směřoval k jejich vykazování a vyvádění z míst jejich protestu z důvodu podezření ze spáchání přestupku podle ustanovení § 53 odst. 1 písm. i) zákona o lesích. Vyplývá tak jak z tvrzení odpůrce, tak ze závěrečné zprávy policie. Jednotlivé dílčí zásahy byly spojeny podobným způsobem provedení. Aktivisté byli vyzýváni k opuštění prostoru a nebylo-li na výzvu reagováno, byli vyváděni a zajišťováni z důvodu podezření ze spáchání přestupku podle ustanovení § 53 odst. 1 písm. i) zákona o lesích. Jednotlivé dílčí zásahy byly spojeny blízkou časovou souvislostí, neboť probíhaly v po sobě jdoucích dnech od 25.7.2011 nejpozději do 12.8.2011. Předmětem zásahu byli vždy aktivisté vedení týmem společným záměrem.

Soud má za základě těchto skutečností za to, že se těmito jednotlivými dílčími zásahy odpůrce soustavně snažil dosáhnout stavu, aby těžaři nebyli aktivisty při své činnosti jakkoli rušeni, tj. docílit nepřítomnosti aktivistů v místě jejich protestu. Vzhledem k tomu, že odpůrce tento zásah ukončil teprve dne 12.8.2011, je nutné tento den považovat za den, kdy dosáhl svého cíle, tj. docílil stavu, kdy protest aktivistů již nebyl způsobilý rušit těžaře při své činnosti. Tento den tak byl dnem definitivního rozpuštění shromáždění. Navrhovatel tak mohl námitky podat ve lhůtě 15 dnů od 12.8.2011, tj. nejpozději dne 29.8.2011, když poslední den lhůty připadl na sobotu. Navrhovatel námitky podal dne 12.8.2011, kdy došly soudu. Námitky tudíž byly podány včas, ve lhůtě 15 dnů ode dne rozpuštění shromáždění, a nikoli opožděně, jak tvrdil odpůrce.

I v případě, že by jednotlivé zásahy odpůrce bylo nutné považovat za relativně samostatné, resp. v každý den protestu uvažovat o samostatném shromáždění a samostatném

aktu rozpuštění shromáždění, nebylo by možné námitky považovat za opožděné. Navrhovatel se domáhal, aby soud rozhodl, že shromáždění konané ode dne 25.7.2011 v Národním parku Šumava nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem. Navrhovatel se nedomáhal, aby soud rozhodl, že shromáždění konané dne 25.7.2011 v Národním parku Šumava nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem. Podal-li navrhovatel námitky dne 12.8.2011, bylo by nutné je taktéž věcně projednat, neboť v rozsahu dnů 28.7.2011 až 12.8.2011 by byly podány včasně. Ze závěrečné zprávy policie přitom vyplývá, že shromáždění i zásah v největší intenzitě proběhly teprve dne 3.8.2011.

II.

K věci samé.

A.

Existence shromáždění na místě samém.

Mezi účastníky řízení bylo sporné, zda se ode dne 25.7.2011 nejpozději do dne 12.8.2011 v oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava konalo či nekonalo shromáždění podle zákona o právu shromažďovacím. Odpůrce v této souvislosti namítal, že se nejednalo o shromáždění. Aktivisty považoval toliko za „osoby dopouštějící se protiprávního jednání v předmětné lokalitě“, resp. „osoby zdržující se v místě asanační těžby neoprávněně a bránící tak v práci těžářům, a to i přes výzvy zaměstnanců NP Šumava a příslušníků Policie ČR, aby vyznačený prostor opustily, čímž se dopouštějí přestupku dle ustanovení § 53 odst. 1 písm. i) lesního zákona“. Podle odpůrce se nemohlo jednat o shromáždění, neboť nebylo oznámeno ani nešlo o tzv. spontánní shromáždění.

Podle čl. 19 odst. 1 Listiny základních práv a svobod, je právo pokojně se shromažďovat zaručeno. Toto právo lze omezit zákonem v případech shromáždění na veřejných místech, jde-li o opatření v demokratické společnosti nezbytná pro ochranu práv a svobod druhých, ochranu veřejného pořádku, zdraví, mravnosti, majetku nebo pro bezpečnost státu. Shromáždění však nesmí být podmíněno povolením orgánu veřejné správy (čl. 19 odst. 2 Listiny základních práv a svobod). Právo shromažďovat se je podle hlavy druhé oddílu druhého Listiny základních práv a svobod řazeno mezi práva politická. Zákonem, který provádí ustanovení čl. 19 Listiny základních práv a svobod, je zákon o právu shromažďovacím.

Listina základních práv a svobod ani zákon o právu shromažďovacím neobsahují definici pojmu „shromáždění“. Vzhledem k tomu, že jedna osoba není způsobilá se shromáždit, je za shromáždění možné považovat teprve současnou přítomnost více osob na konkrétním místě a v konkrétním čase. Ne každý takový shluk osob je však možné považovat za shromáždění podle zákona o právu shromažďovacím. Jak vyplývá z ustanovení § 1 odst. 2 zákona o právu shromažďovacím, bude takovým shromážděním pouze pokojný shluk více osob k využívání svobody projevu a dalších ústavních práv a svobod, k výměně informací a názorů a k účasti na řešení veřejných a jiných společných záležitostí vyjádřením postojů a stanovisek. Ze systematického zařazení práva pokojně se shromažďovat mezi práva politická lze dovodit, že toto právo slouží ke společnému projevení politických názorů v nejširším

jejich slova smyslu. Chápajíc politiku jako správu věcí veřejných, půjde o společné projevy názorů na řešení věcí veřejných.

Mezi účastníky řízení bylo nesporné, že v oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava ode dne 25.7.2011 nejpozději do dne 12.8.2011 bylo na konkrétních místech a v konkrétních časech současně přítomno více osob vyjadřujících svůj postoj ke kácení stromů. Odpůrce tento shluk osob ve vyjádření k žalobě označoval za „*blokádu aktivistů*“ a současně uvedl, že „*úkolem policie nebylo zabývat se sporem o způsobu likvidace škůdce porostu mezi aktivisty a NP Šumava, ani zabránit projevům nesouhlasu s asanační těžbou*“. Slovy odpůrce tedy šlo o „*blokádu aktivistů projevujících na konkrétním místě a v konkrétním čase nesouhlas s asanační těžbou*“.

K vlastnímu průběhu akce aktivistů byl k návrhům účastníků řízení proveden důkaz obsahem novinových článků publikovaných MF Dnes dne 5.8.2011 autora A.V. s názvem „Boj o Brouka: den v kůži blokádníka“ a „Šumava: policie bije lidi, Duha obešla zákaz“. V prvním z uvedených článků bylo zejména uvedeno: „11.30 Velká akce začíná. Skupina asi padesáti aktivistů se chystá na hromadný vpád na území těžařů. Jsou zde mladí lidé i starší pánové a dámy. Jedna žena s sebou má dva chlapce, odhadem šestiletého a osmiletého. Skupinu vede zkušený aktivista J.P., na sobě má tričko s nápisem Free Tibet. Červená páska za chvíli bere za své. Jdu až k dřevorubcům, kteří vypnuli pily. Aktivisté se posadili na pařezy, někteří si rozbalili svačinu. „Co teď budete dělat?“ ptám se policisty v reflexní vestě s nápisem Antikonfliktní tým. „Opusťte prostor a nic se vám nestane,“ zní rada. Dobrá rada. Za pásku se dostávám zrovna ve chvíli, kdy do prostoru nastupují „duté hlavy“. 12.25 Urostlí policisté v černých uniformách, černých baretech a s černými brýlemi začínají „čistit“ prostor. Většinu blokádníků musí vynést. Břichem dolů, s rukama zkroucenýma za zády. Možná je to jen náhoda, ale každý druhý odnášený policistům „upadne“ obličejem do blátivé louže, u které zrovna sedím. Odvlekli jich takto 38 včetně jednoho univerzitního profesora a zhruba šedesátileté sténající paní“. Ve druhém ze zmíněných článků bylo uvedeno, že „cílem blokády, která trvá už dvanáct dní, je zabránit těžbě smrků napadených kůrovcem. Aktivisté považují kácení stromů za nelegální. Od včerejška se přestali ke stromům poutat řetězy a vsadili na „lezce“ – aktivisty, kteří se usadí v korunách stromů. S nimi si policisté nevědí rady. Protest zahájilo Hnutí Duha. Klatovský soud mu však organizování blokády zakázal. Aktivisté z Duhy rozhodnutí soudu obešli tím, že akci prohlásili za spontánní občanský protest. Blokáda je nicméně dál velmi dobře organizována. Aktivisté každý večer domlouvají postup na tajných poradách, pomáhají jim právníci spolupracující s Duhou“.

V závěrečné zprávě policie bylo k vlastnímu průběhu shromáždění uvedeno, že „aktivisté v rámci obecného užívání lesa vstupovali na jednotlivá stanoviště a do prostorů, kde se prováděla asanační těžba, manipulace nebo doprava dříví i přesto, že tyto prostory byly navíc řádně označeny páskou a cedulemi s nápisy „Zákaz vstupu“. V těchto prostorech se zdržovali neoprávněně a bránili tak v práci těžařům i přes výzvy strážní služby a výzvy policie, aby vyznačený prostor opustili“. Dále zde bylo uvedeno, že „taktika aktivistů se postupně měnila. Od počátečního vnikání do těžebního prostoru, přes poutání ke stromům řetězem, kovovými trubkami nebo řemeny s karabinami, po uvazování se v korunách stromů za využití sedacích postrojů, lan a dalšího lezeckého vybavení a blokády přístupové cesty. V

případech, kdy nebylo možné připoutaného nebo uvázaného aktivistu z místa vyvést, byla na tomto místě těžba ukončena a převedena do jiného sektoru“.

Soud je přesvědčen o tom, že se v oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava ode dne 25.7.2011 nejpozději do dne 12.8.2011 konalo shromáždění podle zákona o právu shromažďovacím, když byly naplněny všechny definiční znaky „shromáždění“.

Jednalo se o shluk více osob na konkrétním místě a v konkrétním čase. V případě popisovaném v citovaném prvním novinovém článku šlo o skupinu „padesáti aktivistů“. Jednalo se současně o pokojný shluk více osob. Akce byla nenásilná. Spočívala ve vstupu do prostoru, kde probíhala nebo měla probíhat těžba dřeva, a v setrvání v něm do zásahu odpůrce. Osoby, které přes výzvu policistů aktivně neopustily vymezený prostor a nadále v něm setrvaly, byly za použití donucovacích prostředků vyvedeny. V případě popisovaném v citovaném prvním novinovém článku bylo vyvedeno celkem 38 osob. Ze žádné skutečnosti nevyplývá, že by se vyváděné osoby hromadně násilně zákroku policistů bránily.

Aktivisté tímto způsobem vyjadřovali svůj nesouhlas s těžbou dřeva v oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava vycházejíc při tom z názoru, že těžba je v daném prostoru nezákonná. Vyjádření nesouhlasu s těžbou dřeva je vyjádřením svého názoru. Vyjádření svého názoru je realizací práva na svobodu projevu. Podle čl. 17 odst. 2 Listiny základních práv a svobod vyjadřujícího obsah svobody projevu, má každý právo vyjadřovat své názory slovem, písmem, tiskem, obrazem nebo jiným způsobem, jakož i svobodně vyhledávat, přijímat a rozšiřovat ideje a informace bez ohledu na hranice státu. Jednalo se tudíž o pokojný shluk více osob k využívání svobody projevu vyjádřením postoje k těžbě dřeva v jedné z lokalit Národního parku Šumava.

Současně šlo o společné projevení politického názoru v nejširším jeho slova smyslu, neboť došlo k projevu názorů na řešení věci veřejné.

Podle čl. 35 Listiny základních práv a svobod má každý právo na příznivé životní prostředí. Každý má právo na včasné a úplné informace o stavu životního prostředí a přírodních zdrojů. Při výkonu svých práv nikdo nesmí ohrožovat ani poškozovat životní prostředí, přírodní zdroje, druhové bohatství přírody a kulturní památky nad míru stanovenou zákonem. V souladu s čl. 41 odst. 1 Listiny základních práv a svobod se lze těchto práv domáhat pouze v mezích zákonů, které tato ustanovení provádějí. Takovým zákonem je především zákon o ochraně přírody a krajiny. Skutečnost, že ochrana životního prostředí je věcí veřejnou dokládá především ustanovení § 70 zákona o ochraně přírody a krajiny. Ustanovení § 70 odst. 1 výslovně stanoví, že ochrana přírody podle tohoto zákona se uskutečňuje za přímé účasti občanů, prostřednictvím jejich občanských sdružení a dobrovolných sborů či aktivů. Skutečnost, že ochrana životního prostředí je věcí veřejnou, vyplývá i z preambule Ústavy České republiky, ve které je mimo jiné uvedeno, že „My, občané České republiky v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, ... odhodláni společně sřežít a rozvíjet zděděné přírodní a kulturní, hmotné a duchovní bohatství, prostřednictvím svých svobodně zvolených zástupců přijímáme tuto Ústavu České republiky“ a jejího čl. 7, podle kterého stát dbá o šetrné využívání přírodních zdrojů a ochranu přírodního bohatství. Veřejná povaha je v dané věci podtržena tím, že byl vyjádřen postoj k těžbě dřeva v národním parku.

Národní parky jsou pod zvláštní ochranou zákona o ochraně přírody a krajiny, jakožto rozsáhlá území, jedinečná v národním či mezinárodním měřítku, jejichž značnou část zaujímají přirozené nebo lidskou činností málo ovlivněné ekosystémy, v nichž rostliny, živočichové a neživá příroda mají mimořádný vědecký a výchovný význam (§ 15 odst. 1 zákona o ochraně přírody a krajiny). Národní park Šumava, zřízený nařízením vlády č. 163/1991 Sb., tak zcela jistě patří mezi přírodní bohatství České republiky. Uskutečňuje-li se ochrana přírody za přímé účasti občanů, je evidentní, že účast občanů bude díky jejich významu mnohem intenzivnější na území národních parků než kdekoli jinde.

Nedůvodnou soud shledal námitku odpůrce o tom, že se nemohlo jednat o shromáždění, neboť nebylo oznámeno ani nešlo o tzv. spontánní shromáždění.

Podle § 12 odst. 3 zákona o právu shromažďovacím shromáždění, které se koná, aniž bylo oznámeno podle § 5, bude způsobem uvedeným v odstavci 1 rozpuštěno, jestliže nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1 až 3. To platí i pro shromáždění, která nebyla svolána.

Z citovaného ustanovení jednoznačně vyplývá, že zákon o právu shromažďovacím nerozeznává pouze dva typy shromáždění, a to shromáždění oznámené a tzv. spontánní. Ve větě první ustanovení § 12 odst. 3 zákona o právu shromažďovacím zákon výslovně počítá se třetím typem shromáždění, a to shromážděním, které bylo svoláno, avšak nebylo oznámeno. Všechny tři zmíněné typy shromáždění požívají ochrany podle zákona o právu shromažďovacím.

B.

Nezákonnost rozpuštění shromáždění.

Mezi účastníky řízení bylo nesporné, že se v daném případě nejednalo o shromáždění, které bylo oznámeno podle § 5 zákona o právu shromažďovacím. Vyplývá tak i z fotokopie odpovědi na e-mail adresovaný panu Ing. Antonínu Schubertovi, starostovi Modravy, který byl panu starostovi adresován dne 24.8.2011, ve které bylo uvedeno, že v období od 14.7.2011 do 12.8.2011 nebylo žádným subjektem požádáno o povolení ani nahlášeno konání jakéhokoli shromáždění.

Vzhledem k tomu, jak již bylo uvedeno shora, že ochrany podle zákona o právu shromažďovacím požívá jak shromáždění, které bylo svoláno, avšak nebylo oznámeno (§ 12 odst. 3 věta první zákona o právu shromažďovacím), tak tzv. spontánní shromáždění (§ 12 odst. 3 věta druhé téhož zákona), nebylo nutné se podrobně zabývat tím, o jaký z těchto dvou druhů shromáždění se v daném případě jednalo. Oba zmíněné typy shromáždění je totiž možné rozpustit způsobem uvedeným v § 12 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím pouze tehdy, jestliže nastaly okolnosti, které by odůvodnily jeho zákaz podle § 10 odst. 1 až 3 téhož zákona, nebo podle § 12 odst. 6 téhož zákona, jestliže účastníci shromáždění páchají trestné činy a nápravu se nepodařilo zjednat jiným způsobem, zejména zákrokem proti jednotlivým pachatelům.

Podle § 10 zákona o shromažďování občanů lze shromáždění rozpustit, pokud jeho účel směřuje k výzvě popírat nebo omezovat osobní, politická nebo jiná práva občanů pro jejich národnost, pohlaví, rasu, původ, politické nebo jiné smýšlení, náboženské vyznání a sociální postavení nebo k rozněcování nenávisti a nesnášenlivosti z těchto důvodů (§ 10 odst. 1 písm. a), dopouštět se násilí nebo hrubé neslušnosti (§ 10 odst. 1 písm. b) či jinak porušovat ústavu a zákony (§ 10 odst. 1 písm. c). Ač zákon o právu shromažďovacím v § 10 odst. 1 písm. c) výslovně neuvádí, jakým způsobem je nutné porušovat ústavu a zákony, aby byl dán důvod pro rozpuštění shromáždění, je nezbytné dovodit, že nemůže jít o jakékoli porušení ústavy či zákona. Svojí intenzitou se musí jednat o takové porušení ústavy či zákona, které bude srovnatelné s příklady uvedenými v písmenech a) a b). Dovodit tak lze i ze znění ustanovení § 12 odst. 6 zákona o právu shromažďovacím, kdy je důvodem rozpuštění teprve páčání trestných činů, nikoli již například pouhé porušení zákona naplňující znaky přestupku. Dalšími důvody pro rozpuštění shromáždění jsou jeho konání na místě, kde by účastníkům hrozilo závažné nebezpečí pro jejich zdraví (§ 10 odst. 2 písm. a) zákona o právu shromažďovacím), nebo na stejném místě a ve stejnou dobu, kde se má podle dříve doručeného oznámení konat jiné shromáždění a mezi svolavatelem nedošlo k dohodě o úpravě doby jeho konání (§ 10 odst. 2 písm. b) téhož zákona). Podle § 10 odst. 3 zákona o právu shromažďovacím může být rozpuštěno shromáždění konané v místě, kde by nutné omezení dopravy a zásobování bylo v závažném rozporu se zájmem obyvatelstva, lze-li bez nepřiměřených obtíží konat shromáždění jinde, aniž by se tím zmařil oznámený účel shromáždění.

V souladu s ustanovením § 12 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím se shromáždění rozpouští tak, že zástupce úřadu uvedeného v § 2a téhož zákona vyzve svolavatele, aby shromáždění neprodleně ukončil. Pokud svolavatel neučiní účinná opatření, aby se účastníci pokojně rozešli, sdělí zástupce úřadu účastníkům, že shromáždění je rozpuštěno, a vyzve je, aby se pokojně rozešli. Sdělení musí obsahovat důvody k rozpuštění a upozornění na následky neuposlechnutí této výzvy a musí být učiněno takovým způsobem, aby bylo účastníkům srozumitelné a aby se s ním všichni účastníci shromáždění mohli seznámit. Podle § 12 odst. 2 zákona o právu shromažďovacím za nepřítomnosti zástupce úřadu může shromáždění uvedené v odstavci 1 rozpustit způsobem tam stanoveným i příslušník Policie České republiky ve službě (obdobně platí pro rozpuštění shromáždění z důvodu uvedeného v § 12 odst. 6 téhož zákona). Zárok směřující k rozpuštění shromáždění provádí policejní útvar na základě rozhodnutí zástupce úřadu; bez tohoto rozhodnutí může provést tento zárok příslušník Policie České republiky v případech stanovených v odstavci 2 nebo 6 (§ 12 odst. 7 zákona o právu shromažďovacím). Jestliže byl zárok směřující k rozpuštění shromáždění proveden bez rozhodnutí zástupce úřadu, policejní útvar vyrozumí úřad o provedeném zároku (§ 12 odst. 8 zákona o právu shromažďovacím).

V oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava se ode dne 25.7.2011 nejpozději do dne 12.8.2011 konalo shromáždění podle zákona o právu shromažďovacím. Chtěl-li odpůrce shromáždění rozpustit, k čemuž fakticky směřovaly jeho kroky, když z místa konání shromáždění vykazoval či vyváděl všechny jeho účastníky, bylo jeho povinností postupovat podle zákona o právu shromažďovacím. To znamená především vyhodnotit, zda je zde dán či nikoli některý ze zákonných důvodů pro rozpuštění shromáždění, a pokud ano, shromáždění rozpustit způsobem uvedeným v § 12 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím.

Odpůrce, vycházejíc z nesprávného právního názoru, že se na místě samém nekoná shromáždění podle zákona o právu shromažďovacím, podle zákona o právu shromažďovacím vůbec nepostupoval. Nehodnotil, zda je zde dán či nikoli některý ze zákonných důvodů pro rozpuštění shromáždění, a shromáždění nerozpustil způsobem uvedeným v § 12 odst. 1 zákona o právu shromažďovacím.

Odpůrce dokonce výslovně tvrdil, že podle zákona o právu shromažďovacím nepostupoval. Ve vyjádření k námitkám odpůrce například uvedl, že „se v žádném případě ze strany Policie ČR nemohlo jednat ani nejednalo o rozpuštění, či rozpouštění jakéhokoli shromáždění, ale pouze o zákroky vůči jednotlivým osobám, které se dopouštěly protiprávního jednání“. Toto tvrzení odpůrce je v souladu s údaji uvedenými v závěrečné zprávě policie. Ve zprávě bylo například uvedeno, že „úkolem policie nebylo zabývat se sporem o způsobu likvidace škůdce porostu mezi aktivisty a národním parkem, ani bránit projevům nesouhlasu s asanační těžbou zákonným způsobem, ale zajistit ochranu života a zdraví osob. Dále sledovat dodržování zákonnosti a zasahovat proti osobám dopouštějícím se protiprávního jednání“. Jak vyplývá ze závěrečné zprávy policie, byl předem domluven následující postup proti aktivistům: „pokud pracovníci Informační a strážní služby národního parku (dále jen „pracovníci strážní služby“) vyzvou aktivisty, aby opustili prostor těžby a na jejich výzvu nebude reagováno, požádají policii o zákrok. Policií, za využití policistů antikonfliktního týmu budou aktivisté prvotně vyzváni, aby opustili prostor a následně poučeni o tom, jakého protiprávního jednání se dopouštějí a o dalších krocích policie. Nebude-li na tyto výzvy a pokyny reagováno, policisté pak osobu vyvedou a zajistí z důvodu podezření ze spáchání přestupku podle ustanovení § 53 odst. 1 písm. i) zákona o lesích“. Ze závěrečné zprávy policie dále vyplývá, že tento postup byl skutečně dodržen. Bylo zde uvedeno, že „dne 25.7.2011 na žádost pracovníků strážní služby začali policisté zasahovat proti osobám dopouštějícím se protiprávního jednání. Aktivisté v rámci obecného užívání lesa vstupovali na jednotlivá stanoviště a do prostorů, kde se prováděla asanační těžba, manipulace nebo doprava dříví i přesto, že tyto prostory byly navíc řádně označeny páskou a cedulemi s nápisy „Zákaz vstupu“. V těchto prostorech se zdržovali neoprávněně a bránili tak v práci těžbařům i přes výzvy strážní služby a výzvy policie, aby vyznačený prostor opustili. Tímto jednáním se aktivisté dopouštěli přestupku podle ustanovení § 53 odst. 1 písm. i) zákona o lesích. K zákrokům proti jednotlivcům docházelo po marné výzvě pracovníků strážní služby, následně neúspěšné intervenci policejního antikonfliktního týmu a po další marné výzvě policistů. Výzvy byly směřovány k dobrovolnému opuštění určeného pracovního prostoru. Činnost policistů nebyla směřována k potlačení práv jednotlivců, ale k eliminaci jejich protiprávního jednání“.

Dovolával-li se odpůrce usnesení Okresního soudu v Klatovech ze dne 22.7.2011, č.j. 15 Nc 53/2011-46, kterým bylo občanskému sdružení Hnutí – DUHA – Přátelé Země Česká republika uloženo zdržet se vůči „Správa národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava“ organizování pohybu, pobytu a jiné činnosti fyzických osob v lesích na území Národního parku Šumava, které by zabráňovaly provádění zásahu proti kalamitním škůdcům, a „Žádosti o zajištění pořádku a ochrany života a zdraví“ ze dne 22.7.2011 adresované Správou národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava Krajskému ředitelství policie Plzeňského kraje, územnímu odboru Klatovy, kterým byla policie požádána o zajištění

pořádku a ochrany života a zdraví v důsledku pohybu a pobytu osob bránících uskutečňování lesnických zásahů proti kalamitním škůdcům v lesích na území Národního parku Šumava a k zajištění výkonu předběžného opatření Okresního soudu Klatovy ze dne 22.7.2011, č.j. 15 Nc 53/2011-46, je toto dovolání z pohledu posouzení zákonnosti rozpuštění shromáždění nerozhodné. Soud vnímá, že není na odpůrci, aby posuzoval případnou zákonnost rozhodnutí soudu s ohledem na skutečnost, že pravomoc zasahovat do konání shromáždění je podle zákona o právu shromažďovacím svěřena správním orgánům, nikoli soudu. Přesto je nezbytné poukázat na skutečnost, že policie není oprávněna zajišťovat výkon soudních rozhodnutí. Výkon soudních rozhodnutí provádí toliko soud (§ 252 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád (dále jen „o.s.ř.“) nebo exekutor (§ 28 zákona č. 120/2001 Sb. o soudních exekutorech a exekuční činnosti). Existence rozhodnutí Okresního soudu v Klatovech a žádosti Správy národního parku a chráněné krajinné oblasti Šumava proto žádnou zákonnou oporu zásahu odpůrce vůči aktivistům neskýtá.

K odkazu odpůrce na blíže nespecifikovaný rozsudek Nejvyššího správního soudu, kde mělo být *„zcela jasně uvedeno, že každý občan je povinen uposlechnout výzvu policisty, a to bez ohledu na skutečnost, zda je přesvědčen o její oprávněnosti či nikoliv“*, soud konstatuje, že tento závěr není pro posouzení zákonnosti či nezákonnosti rozpuštění shromáždění nijak podstatný. Předmětem sporu v řízení o námitkách proti rozpuštění shromáždění není otázka, zda účastníci shromáždění byli či nebyli povinni uposlechnout výzev policistů, nýbrž otázka, zda těmito výzvami bylo či nebylo shromáždění rušeno v souladu se zákonem.

Vzhledem k tomu, že shromáždění nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem, když zákon o právu shromažďovacím byl odpůrcem zcela pominut, rozhodl soud podle § 13 věta druhá zákona o právu shromažďovacím, že shromáždění nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem.

C.

Otázka oprávněnosti těžby.

Nad rámec shora uvedeného je nezbytné upozornit na to, že není-li shromáždění v souladu se zákonem rozpuštěno, požívá ochrany jak před zásahy jakéhokoli správního orgánu, tak jakékoli jiné osoby. Lze tak dovodit ze samotné existence důvodů pro rozpuštění shromáždění uvedených v zákoně o právu shromažďovacím, tak například i z ustanovení § 14 odst. 2 písm. b), e), f) či h) téhož zákona. Přestupku proti právu shromažďovacímu se totiž dopustí ten, kdo neoprávněně ztěžuje účastníkům shromáždění přístup na shromáždění nebo jim v tom brání, neoprávněně vnikne do shromáždění, nepřístojným chováním brání účastníkům ve splnění účelu shromáždění nebo neoprávněně úmyslně zabrání jinému v podstatném rozsahu ve výkonu práva shromažďovacího. V souladu s ustanovením § 2 zákona o Policii České republiky, podle kterého je úkolem policie chránit bezpečnost osob a majetku a veřejný pořádek, předcházet trestné činnosti, plnit úkoly podle trestního řádu a další úkoly na úseku vnitřního pořádku a bezpečnosti svěřené jí zákony, přímo použitelnými předpisy Evropské unie nebo mezinárodními smlouvami, které jsou součástí právního řádu, je policie povinna na ochranu nerozpuštěného shromáždění proti osobám narušujícím jeho klidný průběh zakročit.

Je nutné si uvědomit, že právo pokojně se shromažďovat není zcela jistě bezbřehé. Je omezeno existencí důvodů pro rozpuštění shromáždění uvedených v zákoně o právu shromažďovacím. Odpůrce tvrdil, že proti aktivistům zasahoval z důvodu „*zajištění veřejného pořádku a ochrany života a zdraví*“, přičemž vycházel ze závěru, že se aktivisté dopouštějí „*přestupku podle § 53 odst. 1 písm. i) lesního zákona*“. Podle § 53 odst. 1 písm. i) lesního zákona se přestupku dopustí ten, kdo v rámci obecného užívání lesa v lese vstoupí do porostů, kde se provádí těžba, manipulace nebo doprava dříví.

Jedním z důvodů pro rozpuštění shromáždění je podle § 10 odst. 2 písm. a) ve spojení s § 12 odst. 3 zákona o právu shromažďovacím konání shromáždění na místě, kde účastníkům hrozí závažné nebezpečí pro jejich zdraví. Podle rozsudku Krajského soudu v Plzni ze dne 5.4.2007, č.j. 30 Ca 30/2007-28 (publikovaný ve Sb. NSS pod č. 1235/2007), „*ustanovení § 10 odst. 2 písm. a) zákona č. 84/1990 Sb., o právu shromažďovacím, ukládá správnímu orgánu zakázat shromáždění v případě, že je s oznámeným místem shromáždění spojena hrozba závažného nebezpečí pro zdraví účastníků shromáždění, respektive pokud se shromáždění má konat na místě, které vykazuje takové negativní vlastnosti, na základě kterých lze důvodně očekávat, že kvůli nim s velkou pravděpodobností může dojít k újmě na zdraví účastníků shromáždění. Zpravidla půjde o místo nevhodné pro pořádání jakéhokoli shromáždění, za situace přetrvávání negativních vlivů tohoto místa. Hrozba musí být dána samotnou povahou místa*“.

Koná-li se na témže místě shromáždění a současně zde probíhá činnost, která je způsobilá ohrozit zdraví účastníků shromáždění (dále jen „*rušivá činnost*“), je nezbytné pečlivě vážit, zda je nutné zajistit nerušený průběh shromáždění a za tím účelem zastavit rušivou činnost, nebo naopak rozpustit shromáždění a zajistit tím nerušený průběh rušivé činnosti. Soud je přesvědčen o tom, že otázkou, kterou je nezbytné v této souvislosti vyřešit, je, zda je rušivá činnost legální. Není totiž možné připustit, aby do ústavního práva pokojně se shromažďovat mohlo být zasahováno nezákonnou rušivou činností, za situace, kdy je možné této rušivé činnosti zabránit. Opačný výklad ustanovení § 10 odst. 2 písm. a) zákona o právu shromažďovacím by vedl k popření samotného smyslu práva pokojně se shromažďovat, neboť by ve výkonu tohoto práva mohlo být zabráněno v podstatě kýmkoli, kdekoli a jakýmkoli způsobem. Může samozřejmě nastat situace, kdy není objektivně možné nezákonné rušivé činnosti zabránit. Teprve v tomto případě se místo shromáždění stane místem nezpůsobilým ke konání shromáždění, stejně tak jako je tomu v případě, kdy na místě samém probíhá legální rušivá činnost.

Úřad uvedený v § 2a zákona o právu shromažďovacím, popřípadě příslušník Policie České republiky ve službě (§ 12 odst. 2 téhož zákona) či velící příslušník Policie České republiky (§ 12 odst. 6 téhož zákona), je tudíž oprávněn přistoupit k rozpuštění shromáždění z důvodu uvedeného v ustanovení § 10 odst. 2 písm. a) zákona o právu shromažďovacím pouze tehdy, pokud prokáže, že rušivá činnost je v souladu se zákonem, nebo sice není v souladu se zákonem, avšak není objektivně možné jí zabránit. Za tím účelem je povinen posoudit, zda oprávněnost rušivé činnosti vyplývá přímo ze zákona, nebo se stává oprávněnou teprve po vydání správních rozhodnutí či jiných správních aktů. Těmito vydanými správními rozhodnutími či správními akty je samozřejmě vázán a není oprávněn posuzovat jejich zákonnost (§ 57 odst. 3 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád).

V oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava byla rušivou činností těžba dřeva. Pokud by bylo přistoupeno k rozpuštění shromáždění z důvodu uvedeného v § 10 odst. 2 písm. a) zákona o právu shromažďovacím, bylo by nutné řešit otázku, zda je tato těžba v souladu se zákonem či nikoli. Ze žádné skutečnosti nevyplývá, že by v případě nezákonnosti těžby této nebylo možné objektivně zabránit za účelem nerušeného průběhu shromáždění.

Odpůrce ve vyjádření k námitkám uvedl, že *„úkolem policie nebylo zabývat se sporem o způsobu likvidace škůdce porostu mezi aktivisty a NP Šumava“*. V reakci na doplnění námitek navrhovatele odpůrce uvedl, že *„je přesvědčen, že otázka legálnosti či nelegálnosti prováděné těžby v lokalitě Ptačího potoka není předmětem sporu, jelikož tím je pouze otázka zákonnosti zákroku policistů vůči jednotlivým účastníkům blokády“*. V závěrečné zprávě policie bylo taktéž uvedeno, že *„úkolem policie nebylo zabývat se sporem o způsobu likvidace škůdce porostu mezi aktivisty a národním parkem.“* Policie České republiky, Krajské ředitelství policie Plzeňského kraje, Územní odbor Klatovy, Služba kriminální policie a vyšetřování, Oddělení hospodářské kriminality, v listině označené „Návrh na založení spisového materiálu“ ze dne 29.7.2011, tj. čtvrtý den po zahájení zásahu proti aktivistům, uvedla, že *„vyhodnocením podání RNDr. Vlašína, shromážděných písemností a rozhodnutí je nutno konstatovat, že podstatou věci jsou dva rozdílné názory na problematiku ochrany přírody na území NP Šumava. Sporná stanoviska lze zaznamenat jak v široké, tak i odborné, vědecké veřejnosti, přičemž policejní orgán jako takový není oprávněn rozhodovat o správnosti či nesprávnosti toho či onoho odborného názoru. Tento závěr koresponduje i se zprávou RNDr. Václava Brauna, vedoucího odboru Správy NP Šumava a Správy CHKO Šumava ze dne 27.7.2011, ve které stojí: „Nalézt zákonům odpovídající a věcně správné řešení současného stavu je tedy velmi obtížné a neexistuje jednotný odborně zdůvodnitelný návod jak postupovat, aby byly zároveň postiženy všechny aspekty ochrany jednotlivých zvláště chráněných druhů i předmětů ochrany evropsky významných lokalit a ptačích oblastí Šumava (tedy jak jednotlivých druhů, tak i stanovišť), neboť příznivý důsledek vůči jednomu může být nepříznivý vůči jinému. Jelikož se jedná o problém, který svým významem rozhodně výrazně převažuje nad lokálními zájmy, bylo by v daném případě žádoucí, aby se k věci jednoznačným způsobem vyjádřila Vláda ČR, v tom smyslu, zda se jedná o případ, kdy veřejný zájem na ochraně lesů výrazně převažuje nad zájmy ochrany přírody, a proto byla podána žádost Ministerstvu životního prostředí o povolení výjimky podle § 43 odst. 1 a 2 zákona o ochraně přírody a krajiny.“ V rámci šetření ve smyslu § 158 odst. 1 trestního řádu v této věci policejní orgán shromáždil podstatné listinné materiály související s věcí a po jejich vyhodnocení dospěl k závěru, že nebyly zjištěny žádné skutečnosti, které by opravňovaly k postupu dle § 158 odst. 3 trestního řádu, a tedy k vydání záznamu o zahájení přípravného trestního řízení“*.

Je tudíž zřejmé, že odpůrce otázku oprávněnosti těžby dřeva vůbec neřešil, resp. nedospěl k závěru, že těžba je oprávněná.

Tvrdil-li navrhovatel, že by se otázkou zákonnosti či nezákonnosti těžby dřeva měl zabývat soud, je nezbytné uvést, že soud v této věci tuto otázku nebyl oprávněn řešit. V řízení o námitkách proti rozpuštění shromáždění soud přezkoumává, zda shromáždění bylo či

nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem. Přitom přezkoumává vlastní postup správního orgánu při rozpuštění shromáždění a v té souvislosti relevantnost důvodů, o které se správní orgán při rozpuštění shromáždění opřel. Vzhledem k tomu, že odpůrce při zásahu nevycházel ze závěru, že těžba dřeva je v souladu se zákonem, nemohl soud posuzovat zákonnost či nezákonnost tohoto odpůrcem nevysloveného závěru.

D.

Závěrem

Soud na závěr poukazuje na to, že se Policie České republiky na místě nenacházela zbytečně. Její povinnost zasáhnout na místě byla z důvodu ochrany života a zdraví občanů nezbytná. Pochybení odpůrce se od počátku odvíjelo pouze od právně chybného nepodřazení akce aktivistů pod definici shromáždění podle zákona o právu shromažďovacím. Ruku v ruce s tím odpůrce neposuzoval, zda zde je či není dán některý z důvodů pro rozpuštění shromáždění. Ze stejného důvodu se nezabýval ani otázkou oprávněnosti či neoprávněnosti těžby dřeva v oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava. V jisté míře rozpornými rozhodnutími a vyjádřeními správních orgánů, rozhodnutím okresního soudu a samotnými účastníky shromáždění byl odpůrce bez svého zavinění postaven do velice nelehké situace v podstatě jako poslední rozhodnout ve vyhrocené situaci na místě samém otázku rozdílných názorů na kácení lesa v lokalitě. Soud připomíná, že podle zákona o právu shromažďovacím shromáždění rozpouští prioritně správní orgán podle § 2a zákona o právu shromažďovacím způsobem uvedeným v § 12 odst. 1 téhož zákona. Policie teprve v případech uvedených v § 12 odst. 2 zákona o shromažďování občanů. Nebyla to tudíž policie, kdo byl musel otázku naplnění či nenaplnění důvodů pro rozpuštění shromáždění, eventuálně otázku zákonnosti či nezákonnosti těžby dřeva v první linii řešit.

Soud neprovedl žádný z jiných navržených důkazů, než ty které byly provedeny při jednání, neboť provedení ostatních navržených důkazů nebylo třeba k posouzení důvodnosti námitek.

E.

Výrok II. rozsudku.

Podle § 41 odst. 2 o.s.ř. ve spojení s § 64 s.ř.s. posuzuje soud každý úkon podle jeho obsahu, i když je úkon nesprávně označen. Ač navrhovatel svůj návrh současně označil jako námítka proti rozpuštění shromáždění a žalobu proti nezákonnému zásahu, dospěl soud na podkladě obsahu návrhu k závěru, že návrh je toliko námitkami proti rozpuštění shromáždění podle § 13 zákona o právu shromažďovacím.

Navrhovatel se sice domáhal ochrany svých veřejných subjektivních práv, avšak nelze přehlédnout skutečnost, že tak nečinil pouze osamoceně, nýbrž v souvislosti s jeho účastí na shromáždění. Jeho skutečným cílem nebylo navodit situaci, aby on sám se mohl po Národním parku Šumava bez omezení pohybovat a vyjadřovat svůj názor na těžbu dřeva, čehož by dosáhl žalobou proti nezákonnému zásahu správního orgánu, nýbrž navodit situaci, kdy společně s ostatními účastníky shromáždění bude moci nerušeně vyjadřovat postoj k těžbě dřeva v oblasti Ptačího potoka v Národním parku Šumava. Ochrana právu pokojně se

shromažďovat je poskytována v řízení o námitkách proti rozpuštění shromáždění podle § 13 zákona o právu shromažďovacím, nikoli v řízení proti nezákonnému zásahu správního orgánu.

V souladu s § 13 zákona o právu shromažďovacím soud může toliko vyslovit, že shromáždění bylo rozpuštěno v souladu se zákonem nebo naopak, že nebylo rozpuštěno v souladu se zákonem. Jiný výrok není přípustný. Tato situace se může jevit jako nedůslednost zákona o právu shromažďovacím, když neumožňuje, jako je k tomu v případě žaloby proti nezákonnému zásahu domoci se zákazu správnímu orgánu, aby v porušování navrhovatelova práva pokračoval, a příkazu, aby, je-li to možné, správní orgán obnovil stav před zásahem (§ 87 odst. 2 s.ř.s). Soud však nyní nepovažoval za nutné blíže zabývat se otázkou ústavnosti či neústavnosti této právní úpravy, neboť nemá důvod v případě odpůrce pochybovat o tom, že by se propříště neřídil právním názorem vysloveným v tomto rozsudku.

Podle § 46 odst. 1 písm. d) s.ř.s. nestanoví-li tento zákon jinak, soud usnesením odmítne návrh, jestliže je návrh podle tohoto zákona nepřipustný. Toto ustanovení se podle § 13 věta třetí zákona o právu shromažďovacím v řízení o námitkách použije přiměřeně. Vzhledem k tomu, že se navrhovatel domáhal, aby soud uložil odpůrci zákaz pokračovat v porušování navrhovatelova práva pokojně se shromažďovat, přičemž tento návrh není přípustný, rozhodl soud, že se návrh v části, ve které se navrhovatel domáhal uložení zákazu odpůrci pokračovat v porušování navrhovatelova práva pokojně se shromažďovat, odmítá.

F.

Náklady řízení.

Navrhovatel měl ve věci plný úspěch, a proto měl v souladu s § 60 odst. 1 s.ř.s. právo na náhradu nákladů řízení před soudem. Vzhledem k tomu, že se navrhovatel vzdal práva na náhradu nákladů řízení, rozhodl soud, že žádný z účastníků řízení nemá právo na náhradu nákladů řízení.

P o u ě n í : Proti tomuto rozsudku lze podat do dvou týdnů po jeho doručení kasační stížnost u Krajského soudu v Plzni. Lhůta je zachována i tehdy, byla-li kasační stížnost podána u Nejvyššího správního soudu. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud (§ 12 odst. 1, § 102, § 106 odst. 2 a 4 s.ř.s.).

V Plzni dne 5. října 2011

JUDr. Zdeněk Pivoňka
předseda senátu